

РЕШЕНИЕ

№ 3720

гр. София, 18.11.2010 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 3 състав, в публично заседание на 19.10.2010 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Ива Кечева

при участието на секретаря Марияна Къскатийска, като разгледа дело номер **6152** по описа за **2010** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/ вр. чл. 118, А. 2 от Кодекса за С. О. /КСО/.

Образувано е по жалба на Д. С. С. от гр. С. срещу решение № 292/26.07.2010 г. на Д. на С. У. „С. О.” /СУСО/ при НОИ, с което е оставена без уважение жалба вх. № 05004937/16.07.2010 г. срещу разпореждане № * от 16.04.2010 г. на ръководителя на „Пенсионно О.” при СУСО - НОИ.

В жалбата са изложени доводи за незаконосъобразност на оспорения отказ за отпускане на пенсия за старост. Твърди се, че в разпореждането не е обсъдено твърдението на жалбоподателя за разделен начин на живот със съпругата му чужда гражданка, която живее в чужбина. Жалбоподателят иска от съда да отмени оспореното решение.

Ответната страна – директорът на С. У. „С. О.” /СУСО/, чрез процесуалния си представител юрисконсулт А, оспорва жалбата като неоснователна и излага съображения за законосъобразност на оспорения акт.

Административен съд С.- град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Със заявление вх. № 08000834/23.02.2010 г. по описа на СУСО Д. С. С. е поискал да му бъде отпусната социална пенсия за старост по чл. 89, А. 1 от КСО. Към заявлението е приложена декларация за семейно и имотно състояние и за годишния доход на член от семейството от Д. С., в която същия е декларирал, че за предходните

12 месеца няма доходи, а по отношение на съпругата си е посочил, че е чужда гражданка и доходите и не са му известни.

С писмо изх. № П 51-01/05.03.2010 г. по описа на СУСО от лицето е изискано представяне на документ за размера на дохода, който е получила съпругата му през последната година преди подаване на заявлението. Видно от приложена по делото с преписката бланка – образец на СУСО Д. С. писмено е декларирал на 18.03.2010 г., че не живее със съпругата си повече от 15 години и не може да представи документ за нейните доходи, тъй като тя живее в гр. Б като сръбска гражданка.

Въз основа на запитване изх. № 94Д1-343-1/22.03.2010 г. по описа на СУСО, с писмо изх. № * от дирекция «Европейска интеграция и международни договори» при НОИ е посочено, че в дирекцията липсва информация за съпругата – сръбска гражданка на Д. С. С..

С разпореждане № * от 16.04.2010 г. на ръководител на “Пенсионно О.” при СУСО на Д. С. С. е отказано отпускане на социална пенсия за старост на основание чл. 89, А. 1 от КСО. Като мотиви за постановения отказ, административният орган е посочил, че от направена справка в НБД «Население» на ГД «ГРАО» се установило, че семейното положение на заявителя е женен. Поради това, че Д. С. не може да представи документи за доходите на съпругата си и не може да се прецени правото му на исканата социална пенсия за старост, органът е приел, че пенсията следва да се откаже.

Разпореждане № * от 16.04.2010 г. е обжалвано от Д. С. с жалба вх. № 05004937/16.07.2010 г. по реда на чл. 117, А. 1, т. 2 КСО. С решение № 292/26.07.2010 г. директорът на С. У. „С. О.” е оставил без уважение подадената жалба. Решаващият орган е приел, че липсата на годишна декларация за дохода на член от семейството, в случая на съпругата, не може да бъде заместен от друг документ и да бъде изключен от доказателствата, въз основа на които се преценява правото на социална пенсия за старост. Този извод органът е обосновал с вида на търсената пенсия – социална за старост, която се определя от социалното положение на лицето, чиято основна предпоставка е липсата на минимален доход. Посочено е, че фактическата раздяла на съпрузите не води до промяна на обстоятелствата, въз основа на които се преценява правото на социална пенсия за старост и до неприлагане на чл. 6, А. 1 от НПОС и невключване на дохода на съпругата при преценка на годишния доход на член от семейството.

Па делото са приети доказателствата представени с административната преписка, както и доказателствата, представени от жалбоподателя. Видно от удостоверение за граждански брак, Д. С. С. и Н Илие Исакович /сръбкиня, югославска гражданка/ на 26.03.1967 год. са сключили граждански брак в гр. С.. По делото е представен в превод на български език документ „решение” от 10.04.1987 г. на Общински съвет Чукарица, гр. Б, с което е одобрено вписване на фактическо гражданство в гр. Б, община Савски Венец на Виола С. от Б, по месторождение в гр. Белград, Сърбия на 03.03.1969 год., с баща Д. и майка Н Исакович.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Процесното решение е връчено на жалбоподателя на 31.07.2010 г. Жалбата е подадена чрез ответния административен орган с вх. № 16000946/13.08.2010 г., т.е. в рамките на 14-дневния преклузивен срок по чл. 118, А. 1 от КСО, от надлежна страна и същата е процесуално допустима. Разгледана по същество е основателна.

Съгласно чл. 168, А. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административнопроизводствените правила и материално-правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Предмет на съдебен контрол в настоящото производство е решение № 292/26.07.2010 г. на Д. на СУСО, с което е оставена без уважение жалба вх. № 05004937/16.07.2010 г. срещу разпореждане № * от 16.04.2010 г. на ръководителя на „Пенсионно О.” при СУСО. Оспореният акт е издаден от компетентен орган – главния директор на С. У. „С. О.” – НОИ - чл. 117, А. 1, т. 2, б.”а” КСО и в предвидената от закона форма – чл. 117, А. 3 КСО.

Основният спорен въпрос касае приложението на материалния закон – дали липсата на доказателства за дохода на съпругата на жалбоподателя за годината предхождаща датата на подаване на заявлението обосновава отказът да му бъде отпусната социална пенсия за старост на основание чл. 89, А. 1 от КСО.

Съгласно чл. 89, А. 1 от КСО право на социална пенсия имат лицата, навършили 70-годишна възраст, когато годишният доход на член от семейството към датата на навършване на възрастта е по-малък от сбора на гарантирания минимален доход, установен за страната през последните 12 месеца. Ако искането е направено след навършване на 70-годишна възраст и след изтичане на 6-месечния срок по чл. 94, доходът на член от семейството се преценява към датата на заявлението. От доказателствата по делото по безспорен начин се установява, че към датата на подаване на заявлението Д. С. е навършил 70 години и е изтекъл 6-месечния срок по чл. 94 от КСО. Поради това следва да се приеме, че в случая е налице втората хипотеза от чл. 89, А. 1 от КСО, която предвижда наличието на две кумулативни предпоставки: лицето да е навършило 70-годишна възраст и годишният доход на член от семейството към датата на заявлението да е по-малък от сбора на гарантирания минимален доход, установен за страната през последните 12 месеца.

При преценка законосъобразността на разпореждането, с което е отказано отпускане на жалбоподателя на социална пенсия за старост, решаващият орган е приел, че липсата на доказателства за дохода на член от семейството, в случая на съпругата на жалбоподателя, не може да бъде заместен от друг документ и да бъде изключен от доказателствата, въз основа на които се преценява правото на социална пенсия за старост. Не се спори между страните, че жалбоподателят не е разведен със съпругата си, която е сръбска гражданка. От доказателствата представени по делото и от мотивите на оспореното решение се обосновава извода, че ответинка не оспорва твърдението на Д. С., че е във фактическа раздяла със съпругата си, която от дълъг период от време живее в родината си С. Също не се оспорва и заявеното от лицето, че не може да представи доказателства за дохода на съпругата си за предходните 12 месеца. Действително приложимата норма на чл. 89, А. 1 КСО изисква да се изследва годишния доход на член от семейството. Легалната дефиниция на «семейство» в случая се извлича от нормата на чл. 6, А. 1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж /НПОС/, съгласно която при определяне на годишния доход за членове на семейството се считат съпругът, съпругата и децата до 18-годишна възраст, ако не са встъпили в брак, както и децата над тази възраст, ако са неработоспособни, нямат други доходи и не са встъпили в брак. Легална дефиниция на „семейство” се съдържа и в § 1, А. 1, т. 2 от ДР на ППЗСП - "семейството" включва съпрузите, ненавършилите

пълнолетие деца, както и навършилите пълнолетие, ако продължават да учат, до придобиване на средно общо или професионално образование, но не по-късно от навършване на 20-годишна възраст (родени, припознати, осиновени, доведени, заварени, с изключение на сключилите брак). В нея обаче не са включени сравнително често срещани на практика случаи - т. нар. фактическо съжителство и т. нар. фактическа раздяла на двамата съпрузи - когато бракът им не е прекратен, но те не живеят заедно и не са обединили усилията, доходите и имуществото си за благополучието на семейството. Основните принципи, съобразно които се уреждат семейните отношения, както и основите на личните и имуществените отношения между съпрузите са уредени със Семейния кодекс. С чл. 14 от СК е провъзгласен принципът за взаимност между съпрузите - отношенията между съпрузите се изграждат на основата на взаимно уважение, общи грижи за семейството и разбирателство. Съгласно чл. 15 от СК съпрузите живеят съвместно, освен ако важни причини налагат да живеят разделено. В основата на личните отношения между съпрузите е грижата за семейството - съпрузите са длъжни чрез взаимно разбирателство и общи усилия и съобразно своите възможности, имущество и доходи да осигуряват благополучието на семейството и да се грижат за отглеждането, възпитанието, образованието и издръжката на децата /чл. 17 СК/. От цитираните норми следва извода, че в основата на семейството и на личните отношения между съпрузите е взаимното уважение, съвместно съжителство, общи грижи и усилия за О. на благополучието на семейството и отглеждане на децата. В разглеждания случай, макар и бракът между Д. С. и съпругата му да не е прекратен, то видно от доказателствата по делото в личните отношения между тях не са налице основните принципи, провъзгласени със СК, съобразно които се уреждат личните взаимоотношения между съпрузите.

Основен принцип на административния процес, изрично прогласен с разпоредбата на чл. 6, А. 1 АПК, е разумното, добросъвестно и справедливо упражняване на правомощията от всички административни органи. Не винаги при фактическа раздяла съпругът обективно е в състояние да представи доказателства за дохода на своята съпруга, още повече когато другият съпруг е чужденец и не живее вече в Б. Нито е разумно, нито е справедливо по смисъла на посочения основен принцип, в тези случаи отказът да бъде основан на формално основание – непредставяне на доказателства за дохода на съпругата, която живее извън Б и с която лицето е във фактическа раздяла. Административният орган е длъжен да обоснове административния акт с действителните факти от значение за случая, а те са описаните по-горе в тези мотиви, по които между страните не се спори. Един от тези факти е обстоятелството, че жалбоподателят е в обективна невъзможност да представи документ за доходите на своята съпруга, с която са във фактическа раздяла и която не живее в Б. В случая е налице особена хипотеза, неуредена от конкретна разпоредба, което налага тълкуване и извличане на точния смисъл на приложимите нормативни актове. Социалната пенсия за старост е вид обезщетение спрямо определена категория лица с оглед на тяхната възраст и наличието на доход, който е по-малък от сбора на гарантирания минимален доход, установен за страната през последните 12 месеца. Следователно целта на закона е С. подпомагане /обезщетение/ от държавата на лица в напреднала възраст /навършени 70 години/, притежаващи доходи, които са под гарантирания минимален доход. В този смисъл, съдът приема, че изискването за преценка на дохода на член на семейството в хипотезата на чл. 89, А. 1 от КСО следва да се тълкува във връзка с разпоредбите на чл.

14, чл. 15 и чл. 17 от СК, т.е. в случаите на взаимност, съвместно съжителство и общи усилия за благополучие на семейството между съпрузите. При констатираната липса в разглеждания случай на посочените основни елементи от личните отношения между съпрузите, провъзгласени със СК – липса на взаимност, обща грижа и подкрепа, както и липса на съвместно съжителство, то възприетия от административния орган извод, че липсата на доказателства за дохода на съпругата са основание за отказ за отпускане на пенсия за старост противоречи на целите на закона и е несправедлив по смисъла на чл. 6 АПК, поради което е и незаконосъобразен.

След като в съдебното производство бе безспорно установено, че Д. С. отговаря на условията по чл. 89, А. 1 от КСО – навършил е 70 годишна възраст, не притежава никакви доходи за предходните 12 месеца, през който период е живял сам, а съпругата му не пребивава на територията на страната и между тях не е налице съвместно съжителство за продължителен период от време, то тези факти обосновават извод за незаконосъобразност на постановения отказ за отпускане на социална пенсия за старост, поради несъответствие с целта на закона.

С оглед гореизложеното, настоящият съдебен състав намира, че при преценка дохода на член на семейството на жалбоподателя за целите на чл. 89 от КСО при липса на уредена хипотеза за съпрузи, намиращи се във фактическа раздяла, административният орган е следвало да съобрази признатия от закона праг, даващ основание за С. подпомагане с понятието "семейство", извлечено от уредбата на чл. 14, чл. 15 и чл. 17 от СК, с оглед неговите функции и основни права и задължения на съпрузите, както и с принципите прогласени в чл. 2 от СК. Следвало е да бъде обсъдена и целта на закона, която се постига с предоставянето на социалната пенсия за старост.

По изложените съображения, оспореното решение № 292/26.07.2010 г. на Д. на СУСО, както и потвърденото с него разпореждане № */ 16.04.2010 г. следва да бъде отменено като незаконосъобразно. Преписката следва да бъде върната на компетентия административен орган за издаване на административен акт по заявление вх. № 08000834/23.02.2010 г. от Д. С. С., в 14-дневен срок от получаване на преписката, при съобразяване на указанията, дадени с настоящото съдебно решение.

Водим от горното и на основание чл. 172, А.2 от АПК, Административен съд С. – град, I отделение, 3-ти състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на Д. С. С. от гр. С. решение № 292/26.07.2010 г. на Д. на С. У. „С. О.” при НОИ, с което е оставена без уважение жалба вх. № 05004937/16.07.2010 г. срещу разпореждане № * от 16.04.2010 г. на ръководителя на „Пенсионно О.” при СУСО - НОИ.

ОТМЕНЯ разпореждане № * от 16.04.2010 г. на ръководителя на „Пенсионно О.” при СУСО - НОИ.

ИЗПРАЩА преписката като дело на ръководителя на „Пенсионно О.” при СУСО – НОИ, като го задължава в 14-дневен срок от получаване на преписката, да издаде административен акт по заявление вх. № 08000834/23.02.2010 г. от Д. С. С., при съобразяване с указанията, дадени с настоящото съдебно решение.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14 – дневен срок от съобщението за постановяването му на страните.

СЪДИЯ: